

Sygn. akt II AKa 369/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dariusz Kala

Sędziowie: SSA Dorota Wróblewska

SSA Dorota Paszkiewicz (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Anna Majewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Mirosława Kido

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2014 r.

sprawy

S. W. (1)

oskarżonego z art. 280 § 1 k.k. art. 280 § 2 k.k.; art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

T. Ł.

oskarżonego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) w G. odnośnie oskarżonego S. W. (1) i obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 29 maja 2014 r., sygn. akt **IV K 217/13**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. za podstawę wymiaru kar łącznych (punkt IV.) przyjmuje przepisy art. 91 § 2 k.k. i 86 § 1 i 2 k.k., i ustala, iż obok kary łącznej pozbawienia wolności wymierzono oskarżonemu S. W. (1) karę łączną 200 (dwieście) stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

2. z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu T. Ł. oraz z podstawy prawnej skazania (punkt V.) eliminuje przepisy art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 11 § 3 k.k. , a wymierzoną T. Ł. karę pozbawienia wolności obniża do roku;

II. uchyla zaskarżony wyrok w zakresie orzeczenia o środku karnym przepadku rzeczy co do oskarżonego S. W. (1) (punkt IX.) i w tej części przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku;

III. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

IV. wymierza oskarżonemu T. Ł. jedną opłatę za obie instancje w kwocie 580 (pięćset osiemdziesiąt) złotych i zwalnia go od ponoszenia pozostałych kosztów sądowych należnych za postępowanie odwoławcze, a oskarżonego S. W. (1) zwalnia od ponoszenia kosztów sądowych należnych za postępowanie odwoławcze, wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

S. W. (1) został oskarżony o to, że:

I. w 8 maja 2013 roku w G., posługując się przedmiotem przypominającym broń palną, zagroził pracownikowi (...) - P. M. jej użyciem, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w kwocie 2580 złotych, czym działał na szkodę (...) oraz ww. osoby,

tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k.

II. w dniu 15 maja 2013 roku w G., posługując się bronią palną w postaci rewolweru alarmowego (...), mod. (...), kal. 6 mm, (...), zagroził pracownikom (...) - K. R., A. S. jej użyciem i pozbawieniem życia, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w kwocie 6.770 złotych, czym działał na szkodę (...) oraz ww. osób,

tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k.

III. w dniu 31 maja 2013 roku w G., posługując się bronią palną w postaci rewolweru alarmowego (...), mod. (...), kal. 6 mm, (...), zagroził pracownikom (...) - A. P., A. K. (1) jej użyciem i pozbawieniem życia, które to działania spowodowały u A. K. (1) zaburzenia psychiczne w postaci zaburzeń stresowych pourazowych, co spowodowało u wymienionej inny rozstrój zdrowia trwający dłużej niż siedem dni, zaś u A. P. zaburzenia nerwicowe pod postacią zaburzeń adaptacyjnych, co spowodowało uszczerbek na zdrowiu utrzymujący się dłużej niż siedem dni, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w kwocie 4.020 złotych, czym działał na szkodę (...) oraz ww. osób,

tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art.

11 § 2 k.k.

IV. w dniu 12 czerwca 2013 roku w G., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, posługując się bronią palną w postaci rewolweru alarmowego (...), mod. (...), kal. 6 mm, (...), zagroził pracownikom (...) SA - J. D., A. K. (2), H. G. jej użyciem, które to działania spowodowały u H. G. rozstrój zdrowia typu depresyjno-lękowego, trwający dłużej niż siedem dni, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w kwocie 2.550 złotych, czym działał na szkodę (...) SA oraz ww. osób,

tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art.

11 § 2 k.k.

T. Ł. został oskarżony o to, że:

V. w dniu 12 czerwca 2013 roku w G., w zamiarze by S. W. (1), po uprzednim posłużeniu się bronią palną w postaci rewolweru alarmowego (...), mod. (...), kal. 6 mm, (...) i groźeniu pracownikom (...) SA - J. D., A. K. (2), H. G. jej użyciem, które to działania spowodowały u H. G. rozstrój zdrowia typu depresyjno-lękowego, trwający dłużej niż siedem dni, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w kwocie 2.550 złotych, ułatwił mu popełnienie czynu zabronionego poprzez zorganizowanie przewozu i ucieczki z miejsca zdarzenia, czym działał na szkodę (...) SA oraz ww. osób,

tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art.

157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 maja 2014 r., sygn. akt IV K 217/13:

I. Oskarżonego S. W. (1) uznano za winnego popełnienia przestępstwa zarzucanego mu w punkcie I., które zakwalifikowano z art. 280 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2, 3 k.k. skazano go na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

II. oskarżonego S. W. (1) uznano za winnego popełnienia przestępstwa zarzucanego mu w punkcie II., które zakwalifikowano z art. 280 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2, 3 k.k. skazano go na karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

III. oskarżonego S. W. (1) uznano za winnego popełnienia przestępstw zarzucanych mu w punktach III. i IV., z tym ustaleniem, że stanowią one ciąg przestępstw określony w art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2, 3 k.k. skazano go na karę 3 (trzech) lat i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 130 (stu trzydziestu) stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

IV. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k. połączono orzeczone wobec oskarżonego S. W. (1) jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzeczono karę łączną 5 (pięciu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz „karę 200 (dwustu trzydziestu)” stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

V. oskarżonego T. Ł. uznano za winnego popełnienia przestępstwa zarzucanego mu w punkcie V., które zakwalifikowano z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2, 3 k.k. i w zw. z art. 19 § 1 i 2 k.k., art. 60 § 1 i § 6 pkt 2 k.k. nadzwyczajnie łagodząc karę, skazano go na karę roku i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

VI. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczono oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 12 czerwca 2013 roku do dnia 29 maja 2014 roku;

VII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego S. W. (1) na rzecz (...) w S. kwotę 11.500 (jedenaście tysięcy pięćset) złotych, tytułem obowiązku naprawienia szkody;

VIII. na podstawie art. 46 § 2 k.k. w zw. z art. 48 k.k. orzeczono od oskarżonego S. W. (1) nawiązki na rzecz A. P., A. K. (1), H. G. w kwocie po 5000 (pięć tysięcy) złotych;

IX. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych określonych w wykazie dowodów rzeczowych (...) pod poz. (...) oraz w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) pod poz. (...);

X. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. nakazano zwrócić uprawnionym podmiotom dowody rzeczowe określone w wykazie dowodów rzeczowych (...) pod poz. (...);

XI. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k., art. 633 k.p.k. oraz na podstawie art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 4 i 5, art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983r., Nr 49, poz. 223 ze zm.) zasądzono od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym wymierza opłaty wobec:

- oskarżonego S. W. (1) w kwocie 1400 (tysiąc czterysta) złotych,
- oskarżonego T. Ł. w kwocie 700 (siedemset) złotych.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli Prokurator Rejonowy (...) w G. i obrońcy oskarżonych.

Prokurator Rejonowy (...) w **G.** zaskarżył powyższy wyrok na niekorzyść oskarżonego **S. W. (1)** w części dotyczącej orzeczenia o karze, zarzucając:

I. na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego - tj. art. 91 § 2 k.k. poprzez błędne jego nie zastosowanie i orzeczenie wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności i grzywny na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w stosunku do oskarżonego **S. W. (1)**, podczas gdy prawidłowe orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności winno nastąpić na podstawie art. 91 § 2 k.k., który to odnosi się do orzeczenia kary łącznej w przypadku, gdy sprawca popełnia przestępstwo i ciąg przestępstw;

II. na podstawie art. 439 § 1 pkt 6 k.p.k. sprzeczność w zakresie orzeczenia o karze łącznej grzywny poprzez określenie jej wymiaru na „200 (dwieście trzydzieści)” stawek dziennych uniemożliwiającej jej wykonanie.

Podnosząc powyższe zarzuty Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o karze łącznej, natomiast w pozostałym zakresie o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Obrońca oskarżonego S. W. (1), wskazując na podstawy apelacyjne z art. 438 pkt 2, 3 i 4 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj.

a) poprzez nieustalenie czy rewolwer (...) mod. (...), kal. 6 mm może razić cel na odległość, a w konsekwencji nieuzasadnione przyjęcie, iż wyżej wymieniony przedmiot stanowi broń palną w rozumieniu art. 7 ust. 3 ustawy o broni i amunicji z dnia 21 maja 1999 r. tj. z dnia 24 kwietnia 2012 r., a w konsekwencji błędnie zakwalifikowanie czynów zarzucanych oskarżonemu w punktach II, III, IV aktu oskarżenia, jako przestępstwa określone w art. 280 § 2 k.k., podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby wyżej wymieniony przedmiot miał możliwości rażenia celu na odległość, zatem nie stanowi broni palnej w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy.

b) poprzez nieustalenie, iż dowód rzeczowy w postaci jednostki centralnej komputera w obudowie z napisem (...) określony w wykazie dowodów rzeczowych (...) pod poz. (...), jest własnością brata oskarżonego **S. W. (2)**, oraz orzeczenie jego przepadek, podczas gdy przedmiot ten jako nie stanowiący własności oskarżonego nie podlega przepadkowi i powinien zostać zwrócony osobie uprawnionej zgodnie z treścią art. 44 § 5 k.k.,

c) poprzez ustalenie, iż wszystkie dowody rzeczowe, będące własnością oskarżonego służyły do popełnienia przestępstwa, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, żeby przedmioty, co do których został orzeczony przepadek służyły do popełnienia czynów zarzucanych oskarżonemu,

d) poprzez uznanie, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające zwolnienie oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż oskarżony nie posiada żadnego majątku, a zarzucanych mu czynów dopuścił się z uwagi na brak środków do życia oraz problemy ze znalezieniem pracy, co jednoznacznie wskazuje, iż w niniejszej sprawie istnieją przesłanki do zwolnienia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych,

2. obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

a) art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k., w zw. z 201 k.p.k. polegającą na dowolnej i wybiórczej ocenie materiału dowodowego, zwłaszcza poprzez pominięcie okoliczności ujawnionych w toku przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu badań broni i balistyki i uznanie w oparciu o okoliczności ustalone wyłącznie w oparciu o pisemną opinię biegłego, że rewolwer (...) mod. (...), kal. 6 mm (...), stanowi broń palną w rozumieniu 7 ust. 3 ustawy o broni i amunicji z dnia 21 maja 1999 r. tj. z dnia 24 kwietnia 2012 r., podczas gdy uznanie to jest co najmniej przedwczesne,

b) art. 186 k.p.k. poprzez oparcie ustaleń faktycznych na podstawie dowodu z zeznań świadka S. W. (2) w postępowaniu przygotowawczym, który to świadek na rozprawie w dniu 7 lutego 2014 r. skorzystał z prawa odmowy zeznań jako osoba najbliższa dla oskarżonego,

c) art. 624 § 1 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, albowiem sytuacja majątkowa oraz brak jakichkolwiek dochodów uniemożliwia oskarżonemu uiszczenie kosztów sądowych,

d) art. 424 § 2 k.p.k., polegającą na niewskazaniu w uzasadnieniu wyroku okoliczności, które sąd miał na względzie przy:

- orzeczeniu przepadku dowodów zabezpieczonych w toku przedmiotowego postępowania, które służyły do popełnienia przestępstwa
- orzeczeniu od oskarżonego S. W. (1) kosztów sądowych oraz okoliczności branych pod uwagę przy stwierdzeniu braku podstaw do zwolnienia oskarżonego od ich ponoszenia
- ustalaniu wysokości orzeczonych nawiązek na rzecz pokrzywdzonych;

3. z ostrożności procesowej w razie nieuwzględnienia powyżej wskazanych zarzutów zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażąco niewspółmierność kary poprzez:

a) wymierzenie oskarżonemu w punkcie I zaskarżonego wyroku tj. kary trzech lat pozbawienia wolności za czyn zarzucany w punkcie I aktu oskarżenia, która to kara jest niewspółmiernie surowa w stosunku do kary orzeczonej oskarżonemu w punkcie trzecim zaskarżonego wyroku tj. kary 3 (trzech) lat i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności za czyny zarzucane mu w punkcie III i IV aktu oskarżenia, mając na uwadze, iż kara orzeczonej w punkcie I została wymierzona za jeden czyn, będący występkiem, podczas gdy kara orzeczonej w punkcie trzecim została wymierzona za dwa czyny stanowiące zbrodnie określone w art. 280 § 2 k.k. w zbiegu z art. 157 § 1 k.k.

b) wymierzenie oskarżonemu w punkcie IV zaskarżonego wyroku kary łącznej w wymiarze 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy ocena okoliczności wpływających na wymiar kary, a w szczególności dotychczasowy tryb życia oskarżonego, jego uprzednia niekaralność, wiek, właściwości i warunki osobiste oraz fakt, iż swoim zamiarem nie obejmował wyrządzeniem komukolwiek krzywdy wskazuje, iż wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności jest rażąco niewspółmierny do wagi popełnionych przez oskarżonego przestępstw.

c) wymierzenie oskarżonemu kar jednostkowych grzywny oraz orzeczenie kary łącznej 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny po 20 zł każda, podczas gdy brak posiadania jakiegokolwiek źródła dochodu przez oskarżonego, jego stosunki majątkowe oraz mocno ograniczone możliwości zarobkowe uzasadniają przekonanie, że oskarżony nie uiszczy grzywny i nie będzie jej można ściągnąć w drodze egzekucji, które to okoliczności zgodnie z treścią art. 58 § 2 k.k. uzasadniają nieorzeczenie kary grzywny w stosunku do oskarżonego.

Wobec powyższego skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów przy zastosowaniu kwalifikacji prawnej z art. 280 § 1 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kar 2 lat pozbawienia wolności za każdy z popełnionych przez niego czynów oraz wymierzeniu kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności, a także nieorzeczenie w stosunku do oskarżonego kary grzywny, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

Obrońca oskarżonego T. Ł. zaskarżył powyższy wyrok co do rozstrzygnięcia o karze wymierzonej oskarżonemu T. Ł..

Na podstawie art. 427 § 2 i art. 438 pkt. 2, 3 i k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mającego wpływ na treść orzeczenia poprzez uznanie, iż materiał dowodowy w szczególności wyjaśnienia oskarżonego T. Ł., wyjaśnienia oskarżonego S. W.

(1), wielokrotnie wyrażana przez oskarżonego skrucha, zachowanie oskarżonego w okresie stosowania wobec niego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania nie dały, pomimo pozytywnych prognoz, podstaw do zastosowania przez Sąd Okręgowy instytucji warunkowego zawieszania wykonania kary pozbawienia wolności.

2) obrazę przepisów postępowania (art. 4 i 5 k.p.k.) mających wpływ na treść orzeczenia poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy a szczególnie tych, które przemawiały na korzyść oskarżonego; rozstrzygnięcie nieusuwalnych wątpliwości na niekorzyść oskarżonego w efekcie dowolne pominięcie w ustaleniach Sądu okoliczności dotyczących błędu oskarżonego co do nieświadomości bezprawności czynu, który popełnił w szczególności przez:

- dowolną odmowę wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego składającego obszernie i szczere wyjaśnienia dotyczące jego roli, udziału w zdarzeniu jak również braku świadomości oskarżonego co do kwalifikacji czynu, jego ciężaru oraz zakresu odpowiedzialności.

- dowolną odmowę wiarygodności oraz pomniejszenie roli dowodów korzystnych dla oskarżonego (min. wyjaśnienia oskarżonego S. W. (1)).

- przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów przy ferowaniu wyroku.

- zastosowanie przy wyrokowaniu instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania pomimo istnienia przesłanek zastosowania wobec oskarżonego warunkowego zawieszania wykonania kary.

3) rażącą niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego T. Ł. poprzez wymierzenie oskarżonemu bezwzględnej kary pozbawienia wolności jak również wewnętrzną niesprawiedliwość wyroku poprzez wymierzenie wyżej wskazanemu oskarżonemu kary rażąco surowej w stosunku kary wymierzonej sprawcy czterech rozbojów S. W. (1) a w konsekwencji wskutek niezastosowania przy ferowaniu wyroku wobec T. Ł. dobrodziejstwa warunkowego zawieszania wykonania kary.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu lub o uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji w zaskarżonej części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacje zasługiwały na częściowe uwzględnienie i skutkowały wydaniem przez Sąd Apelacyjny orzeczenia:

I. o zmianie zaskarżonego wyroku w ten sposób, że:

1. za podstawę wymiaru kar łącznych (punkt IV.) przyjęto przepisy art. 91 § 2 k.k. i 86 § 1 i 2 k.k., i ustalono, iż obok kary łącznej pozbawienia wolności wymierzono oskarżonemu S. W. (1) karę łączną 200 (dwieście) stawek dziennych grzywny po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

2. z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu T. Ł. oraz z podstawy prawnej skazania (punkt V.) wyeliminowano przepisy art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 11 § 3 k.k. , a wymierzoną T. Ł. karę pozbawienia wolności obniżono do roku;

II. o uchyleniu zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o środku karnym przypadku rzeczy co do oskarżonego S. W. (1) (punkt IX.) i w tej części przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku;

III. o utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku w pozostałej części.

Odnośząc się do apelacji Prokuratora Rejonowego (...) w G. stwierdzić należy, że podniesione przeciwko wyrokowi do do S. W. (1) zarzuty, jako trafne, zasługują na uwzględnienie. Stanowisko skarżącego znajduje potwierdzenie w dorobku orzecznictwym Sądu Najwyższego co do obu podnoszonych kwestii. Treść przepisu art. 91

§ 2 k.k. jednoznacznie odnosi się do sytuacji, gdy sprawca popełnia w warunkach art. 85 k.k. dwa lub więcej ciągów przestępstw lub ciąg przestępstw oraz inne przestępstwo. Zatem w każdym przypadku, gdy występuje ciąg przestępstw, łączenie kary za ten ciąg z innym skazaniem, o ile zachodzą warunki z art. 85 k.k., następuje według reguł wskazanych w art. 91 § 2 k.k. W odniesieniu do kary pozbawienia wolności zasady te konkretyzuje art. 86 § 1 k.k., a w odniesieniu do kary grzywny – art. 86 § 1 i 2 k.k. Przepisy te winny więc stanowić podstawę wymiaru kar łącznych pozbawienia wolności i grzywny orzeczonych wobec S. W. (1). Bez wątpienia trafny jest też drugi zarzut apelacji Prokuratora, to jest sprzeczności w treści wyroku, co do którego Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w wyroku z 16.10.2012 r. sygn. VKK 133/12, jak i w przywołanych tam judykatach. Sytuacja procesowa w przedmiotowej sprawie, zdaniem sądu odwoławczego, pozwala jednak na wydanie orzeczenia korygującego, a to z tego względu, że orzeczenie o karze łącznej grzywny zostało zaskarżone także przez obrońcę oskarżonego, domagającego się nawet zastosowania art. 58 § 2 k.k., a wobec tego kwestia wysokości kary łącznej grzywny, oczywiście też kar jednostkowych, de novo stała się przedmiotem orzekania przed Sądem II instancji. Względy gwarancyjne, do których odwołuje się Sąd Najwyższy w przywołanym judykacie, nie stoją zatem na przeszkodzie wypowiedzenia się przez sąd odwoławczy co do zasadności wymierzenia grzywien, a w dalszej konsekwencji co do wysokości kar jednostkowych i w efekcie kary łącznej grzywny, jaką należało wymierzyć oskarżonemu. Nieracjonalnym byłoby w tej sprawie wypowiedanie się przez sąd odwoławczy, w kierunku wyłącznie na korzyść oskarżonego, co do słuszności kar jednostkowych, z pozostawieniem wyłącznie kwestii kary łącznej grzywny do ponownego rozpoznania. Wydanie zaś orzeczenia korygującego zapobiega zafunkcjonowaniu w obrocie prawnym takiego orzeczenia, gdzie zachodziłaby sprzeczność w jego treści, uniemożliwiająca jego wykonanie.

Apelacja obrońcy oskarżonego S. W. (1) została uznana za zasadną jedynie w części dotyczącej orzeczenia przepadku, natomiast w pozostałym zakresie okazała się bezzasadna.

Słusznie obrońca dostrzegł wadliwe powołanie się Sądu I instancji (vide strona 13 uzasadnienia) na zeznania świadka S. W. (2) z postępowania przygotowawczego, choć ten skutecznie odmówił przed sądem składania zeznań. Skarżący jednakże nie wykazał, iż ta obraza przepisów postępowania mogła mieć wpływ na treść wyroku. Zeznania tego świadka powołane zostały wyłącznie jako podstawa ustaleń co do przeznaczenia ukradzionych pieniędzy. Okoliczności te jednak, poza kwestią zegarka, wynikają z wyjaśnień oskarżonych i zeznań innych świadków, a zatem zakres skutków uchybienia był na tyle niewielki, że nie przekładał się na treść orzeczenia ani w zakresie winy, ani w zakresie kary.

Nie zasługiwały na uwzględnienie także zarzuty dotyczące rewolweru (...), a w konsekwencji stwierdzić należało, iż trafne są ustalenia Sądu I instancji co do tego, iż stanowił on taką broń alarmową, która jest bronią palną w rozumieniu art. 280 § 2 k.k., a w efekcie przyjęta kwalifikacja prawna czynów przypisanych S. W. (1) w punktach II. i III. wyroku, jest prawidłowa. Przesłuchany przed sądem odwoławczym biegły jasno wykazał, że skoro zabezpieczony u S. W. (1) rewolwer spełniał kryteria z art. 7 ust 1 ustawy o broni i amunicji, to stanowi on broń palną. Rewolwer ten stanowił przenośną broń lufową, która miotała substancję, a nie pocisk, w wyniku działania materiału miotającego. Dokonując dalszej specyfikacji biegły wskazał, że mowa jest o broni palnej alarmowej, bowiem takie były parametry tego rewolweru, a choć osobiście nie badał na jaką odległość rewolwer miotał sprężone gazy, gdyby miotał na większą odległość to wówczas na jego posiadanie potrzebne byłoby zezwolenie. Opinia ta nie budzi najmniejszych zastrzeżeń, jest wyczerpująca i logiczna, wobec czego zasługuje na akceptację.

Nie są też zasadne zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego S. W. (1) dotyczące rażącej niewspółmierności orzeczonych kar jednostkowych i kar łącznych, w tym grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, jak też zarzuty dotyczące zasądzonych kosztów sądowych i wysokości orzeczonych nawiązek. W odniesieniu do wymierzonych kar pozbawienia wolności podkreślenia wymaga, że kary jednostkowe oscylują w dolnych granicach zagrożenia, gdy publiczny sposób działania sprawcy i rodzaj użytych gróźb, a także skutki działania, wskazują na tak wysoki stopień społecznej szkodliwości czynów, który wymaga odpowiednio dolegliwej reakcji karnej. Zdaniem Sądu odwoławczego właśnie to, że przyznał się on do winy i był niekarany, uzasadnia stosunkowo łagodne jego potraktowanie w zakresie kary pozbawienia wolności, gdy tak zaplanowany i przemyślany sposób popełnienia przestępstw świadczy o wyjątkowo lekceważącym stosunku oskarżonego do porządku prawnego. Oskarżony nie znajdował się w nędzy, przedtem korzystał ze spadku po ojcu, poza tym ma liczną rodzinę, która mogła stanowić dla niego wsparcie choćby w zakresie poszukiwania pracy, zresztą nawet bez szczególnego wykształcenia mógł podjąć proste prace fizyczne, aby zarobić

na swoje utrzymanie. Jakkolwiek aktualnie oskarżony nie ma źródła utrzymania, jednakże jest osobą zdrową i zdolną do pracy. Sposób popełnienia tych przestępstw przeczy tezie, która prezentowana jest w apelacji, o jakiejś bezradności oskarżonego. Marginalnie wskazać należy, że Sąd I instancji nie posługiwał się argumentem o „motywacji zasługującej na szczególne potępienie”. Sam oskarżony przyznał, że w przeciągu 2 miesięcy przed zatrzymaniem wybrał się na wycieczkę zagraniczną, której pokrył koszty. Te środki finansowe nie zostały zatem przeznaczone „na życie” w sensie zapewnienia sobie w niezbędnym zakresie żywności, mieszkania i odzieży. Wobec powyższego wszelka argumentacja apelującego, wskazująca czy to na niedostateczne uzasadnienie stanowiska Sądu I instancji, czy to na niezasadność orzeczonych obciążeń finansowych oskarżonego, nie zasługuje na uwzględnienie. Dodać wypada, iż wysokość nawiązek na rzecz pokrzywdzonych, orzeczonych w oparciu o art. 46 § 2 k.k., rekompensować ma, przynajmniej w pewnym zakresie, nie tylko szkodę, ale przede wszystkim krzywdę. Oszacowanie zaś krzywdy z istoty swej ma charakter uznaniowy. Jeśli zważy się na skutki zdrowotne doznane przez pokrzywdzonych, bariery psychologiczne w kontaktach z ludźmi, obawy i lęki, niemożność czasowego świadczenia przez nich pracy, to wysokość zasadzonych nawiązek jest w ocenie Sądu odwoławczego właściwa. W konsekwencji wymierzone oskarżonemu kary jednostkowe, jak też kary łączne 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 20 złotych każda uznać należy za odpowiadające dyrektywom art. 53 i 54 k.k. Sąd Apelacyjny nie stwierdził, aby sytuacja rodzinna i majątkowa oskarżonego uzasadniała zwolnienie go od kosztów sądowych/vide wywiad k. 682/. Wprawdzie oskarżony nie pracował, ale miał środki utrzymania w domu rodzinnym, a przy tym (...), osiągał dochody z hazardu, a przede wszystkim miał i ma możliwości zarobkowe poprzez podjęcie jakiegokolwiek prostej pracy.

W pełnym zakresie natomiast podzielić należało zarzuty apelacji dotyczące orzeczenia przepadku, wobec czego w tym zakresie zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę w tej części tj. odnośnie całego punktu IX. wyroku, ale w odniesieniu do S. W. (1), bowiem co do niego zaskarżono to rozstrzygnięcie, przekazać do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy nie wskazał z jakich względów orzekł przepadek wszystkich wymienionych dowodów rzeczowych, a faktycznie chodzi przede wszystkim o dowody rzeczowe wymienione w punkcie 20. wykazu, uzyskane w wyniku przeszukania mieszkania, a przy tym ujawniła się osoba, brat oskarżonego, która zgłosiła prawo własności do rzeczy objętej przepadkiem. W tej sytuacji należy dokonać szczegółowych ustaleń czy i jakie istnieją podstawy faktyczne do orzeczenia przepadku poszczególnych przedmiotów i ponownie rozstrzygnąć w tym przedmiocie.

Odnośnie apelacji obrońcy oskarżonego T. Ł.:

Zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego sformułowane w punktach 1. i 2. środka odwoławczego nie są zasadne. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, iż oskarżony T. Ł. miał świadomość i działał z zamiarem, aby S. W. (1) dokonał przestępstwa rozboju kwalifikowanego posługiwaniem się bronią palną. Wiedzę o tego rodzaju wcześniejszych działaniach S. W. (1) T. Ł. miał od samego S. W. (1), który nie tylko mu opowiadał co i jak zrobił, ale też jak spożytkował pieniądze. T. Ł. miał też pełną wiedzę o posługiwaniu się sprawcy rozbojów bronią palną, wiedział skąd i jaką miał broń, a nawet to, że w jednym z banków W. jej użył. To według wyjaśnień T. Ł. W. miał się do niego zwrócić z pytaniem „czy pomoże mu w napadzie na bank”, znał lokalizację i „standardowy” sposób dokonania przestępstwa, jak też wiedział, że na współoskarżonego ma czekać w taksówce, aby ten mógł się oddalić z miejsca przestępstwa, bowiem w pobliżu nie ma postoju taksówek. Wszystkie te okoliczności wynikają z samych wyjaśnień T. Ł., a właśnie ich szczerłość i szczegółowość, jak też wyrażona skrucha, dały Sądowi meriti podstawę do zastosowania wobec tego oskarżonego nadzwyczajnego złagodzenia kary. Nie ulega przy tym wątpliwości, że oskarżony doskonale wiedział o poszukiwaniach przez Policję sprawcy napadów na banki i w tym kontekście też było oczywistym, że S. W. (1) dopuszczał się poważnych przestępstw, a oskarżony T. Ł. był w stanie ocenić nie tylko że są to przestępstwa, ale też, że są to przestępstwa zagrożone surową karą. Wynika to nie tylko z doświadczenia życiowego każdego dorosłego człowieka, który wiedzę na te tematy, poza otrzymanym wychowaniem i wykształceniem, czerpie choćby ze środków masowego przekazu, ale i osobistych doświadczeń oskarżonego, który wszak jest osobą karaną, w tym za zwykłą kradzież. Już sam fakt, że w pierwotnej odpowiedzi na prośbę S. W. (1) o pomoc oskarżony stwierdził, że musi się zastanowić, świadczy o tym, że możliwość własnej odpowiedzialności karnej brał pod uwagę. To, że mógł nie wiedzieć jaką konkretnie karą zagrożone jest pomocnictwo do rozboju

kwalifikowanego, nie oznacza, iżby nie miał świadomości bezprawności swego czynu. Oskarżony przyznaje, że wiedział, że „robi źle”, wiedział, że „osoba która jest z dala od banku, nikogo nie krzywdzi, nie okrada, może nie jest wyłączona od odpowiedzialności karnej, ale jest łagodniej traktowana.” W kontekście takich wypowiedzi, wiedzy i doświadczenia życiowego oskarżonego, który wszak jest sprawny intelektualnie, nie budzi wątpliwości, iż twierdzenie obrońcy o postrzeganiu sytuacji prawnej oskarżonego w aspekcie zastosowania art. 30 k.k. jest bezzasadne. W sprawie nie występują żadne okoliczności, które wskazywałyby, że osobie oskarżonego należy przydać szczególne właściwości, które uzasadniałyby jego niezorientowanie w zakresie podstawowych reguł życia społecznego, w tym porządku prawnego. Marginalnie zauważyć należy, że od odpowiedzialności karnej zwalnia jedynie usprawiedliwiona nieświadomość bezprawności czynu, bowiem w przypadku błędu nieusprawiedliwionego Sąd nie jest zobligowany, choć może skorzystać z nadzwyczajnego złagodzenia kary, co zresztą nastąpiło, choć przy wskazaniu innej podstawy prawnej. Nie trzeba przy tym tłumaczyć, że dostęp do tak podstawowych informacji jest powszechny, choćby przez Internet. Z tego względu wymienione w punkcie 2. apelacji zarzuty należało uznać za bezzasadne, a dokonana przez Sąd meriti ocena dowodów nie razi dowolnością i jako zgodna z art. 7 k.p.k. zasługuje na akceptację. Przypomnieć wypada, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego, w tym zasady swobodnej oceny dowodów, gdy owo przekonanie jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy, stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego, jak też jest wyczerpująco i logicznie, z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego uargumentowane w uzasadnieniu wyroku zgodnie z art. 424 k.p.k. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy sprostał tym obowiązkom i przeprowadzone dowody ocenił prawidłowo. Niemniej nie wszystkie wnioski Sądu meriti co do oceny prawnej czynu oraz co do okoliczności rzutujących na wymiar kary zasługują na podzielenie. W pierwszym rzędzie koniecznym jest wskazanie, iż indywidualny charakter przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu sprzeciwia się uwzględnieniu tego przestępstwa skutkowego w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego T. Ł.. Udzielał on pomocy do popełnienia rozbójcu, w którym sprawca dla uzyskania pieniędzy jedynie miał zagrozić posiadaną bronią palną. Zwykłym skutkiem takiej groźby nie jest uszczerbek na zdrowiu, zatem nie sposób przypisać oskarżonemu aby zamiarem swym obejmował tak dalece idące skutki, a przy tym skutki te spowodował wyłącznie własnym działaniem oskarżony S. W. (1). Zgodnie z art. 20 k.k. każdy z współdziałających odpowiada w granicach własnej umyślności lub nieumyślności, a w realiach przedmiotowej sprawy oskarżony o takim skutku nie wiedział, nie chciał go, ani się nań nie godził, skoro aspekt wyrządzenia komukolwiek „krzywdy” nie stanowił przedmiotu jego wiedzy i zamiaru. Zważywszy, że opis czynu przypisanego T. Ł. tak jest skonstruowany, że spowodowanie skutków na zdrowiu pokrzywdzonych trafnie przypisuje tylko współoskarżonemu S. W. (1), dokonana przez Sąd Apelacyjny w tym zakresie korekta zaskarżonego wyroku sprowadzała się do wyeliminowania przepisów art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 11 § 3 k.k. z kwalifikacji prawnej czynu i podstawy prawnej skazania. Powyższa okoliczność nie mogła także pozostać bez wpływu na wymiar kary i w tym zakresie trafne są uwagi apelacji co do tego jakie konkretnie dobro zostało zagrożone zachowaniem T. Ł.. Wobec powyższego Sąd Apelacyjny w Gdańsku obniżył oskarżonemu T. Ł. orzeczoną karę pozbawienia wolności do roku, to jest do kary minimalnej możliwej do orzeczenia przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary. Przy wymiarze kary bez wątplenia należy docenić wszystkie okoliczności łagodzące dostrzeżone przez Sąd Okręgowy i podkreślane w apelacji, w tym postawę oskarżonego polegającą na złożeniu obszernych wyjaśnień i wyrażeniu skruchy, jego osobowość i dobre opinie, jak też to, że jest sprawcą młodocianym. Dodać trzeba, że wprawdzie przy miarkowaniu kary Sąd Okręgowy powoływał się na to, że „działał on z chęci łatwego zysku cudzym kosztem”, jednak nie sposób przecież oskarżonemu przypisać szlachetnych intencji. Oskarżony nie podjął się przecież pomocy S. W. (1) w poszukiwaniu pracy, skoro ten miał być w trudnej sytuacji materialnej, ale potocznie mówiąc w „napadzie na bank”, wiedząc przy tym, że pieniądze są przeznaczone na hazard czy inne przyjemności. Zgodnie zaś z art. 115 § 4 k.k. korzyścią majątkową lub osobistą jest zarówno korzyść dla siebie, jak i dla kogo innego, zatem orzeczenie grzywny znajduje podstawy materialnoprawne, a jej wysokość nie razi niewspółmiernością.

Stwierdzić ponadto należy, że podniesione w apelacji obrońcy T. Ł. zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych i rażącej niewspółmierności kary na skutek wymierzenia kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, nie zasługiwały na uwzględnienie. Wymienione wyżej okoliczności łagodzące nie przekonują Sądu i nie są

wystarczające dla stwierdzenia, iż wymierzenie oskarżonemu kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania będzie wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa (art.69 § 1 k.k.). Oczywiście oskarżony jest sprawcą młodocianym i ma niedojrzałą osobowość, która, stosownie do młodego wieku, dopiero się kształtuje. Wprawdzie oskarżony wyrażał przez cały procesu skruchę, przeproszał za swe zachowanie i wyjaśniał wszystkie szczegóły, jednakże nie jest to zdaniem Sądu, wystarczające dla stwierdzenia, iż wymierzenie kary z warunkowym zawieszeniem spełni swe cele. Taki pogląd Sądu odwoławczego wynika nie tylko z faktu uprzedniej karalności oskarżonego, ale z uznania, iż oskarżony z łatwością i bez skrupułów, mimo osobistych doświadczeń w postaci konfliktu z prawem i nabytej wiedzy o konsekwencjach takich zachowań, przystąpił do realizacji pomocy w tak poważnym, a więc o wysokim stopniu społecznej szkodliwości, przestępstwie. Mając zatem na uwadze okoliczności, o których mowa w art. 69 § 2 k.k. Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż pobłażliwa postawa wobec oskarżonego nie doprowadzi do osiągnięcia właściwych celów wychowawczych. W efekcie wymierzenie, poza karą grzywny, kary roku pozbawienia wolności bez warunkowego jej zawieszenia Sąd Apelacyjny uznał za zgodne z dyrektywami art. 53 i 54 k.k. i sprawiedliwe.

Wobec powyższego wniesiona przez obrońcę oskarżonego T. Ł. apelacja skutkowałą jedynie zmianą zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego temu oskarżonemu oraz z podstawy prawnej skazania (punkt V.) przepisów art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 11 § 3 k.k. i obniżeniem mu wymierzonej kary pozbawienia wolności obniżono do roku, a w pozostałym zakresie utrzymano zaskarżony wyrok w mocy.

Orzekając odnośnie kosztów procesu Sąd Apelacyjny, wobec zmiany wysokości kary zasadniczej T. Ł., wymierzył temu oskarżonemu jedną opłatę za obie instancje w kwocie 580 (pięćset osiemdziesiąt) złotych i zwolnił go od ponoszenia pozostałych kosztów sądowych należnych za postępowanie odwoławcze, a oskarżonego S. W. (1) zwolnił – kierując się względami słuszności, bowiem część zarzutów apelacji okazała się zasadna /art. 624 § 1 k.p.k./ – od ponoszenia kosztów sądowych należnych za postępowanie odwoławcze, wydatkami zaś tego postępowania obciążył Skarb Państwa.